

Mucsi András

ELŐSZÓ AZ ESZTERGOMI TÁRLATHOZ, 1989

Minden nemzet saját értékét, szellemi rangját nemzeti kultúrájának megbecsülésével kulturális értékeinek kamatoztatásával tudja legjobban érvényre juttatni. A nemzeti önbecsülésnek mércéje olyan, mint a fa törzse, mely a legtávolabbi pontokat köti össze és megjelenési formája, valóságos léte is attól függ, hogy milyen mélyről indulnak az életadó gyökerek és meddig nyúlnak a fa zöldellő, kilombosodó ágai?

Nemzeti „nagy létünk” vagy nem létünk függ attól, mit áldozunk a hagyományok megőrzésére, tisztelésére és ugyanakkor mennyi jószándékunk és szellemi erőnk van a jelenkor értékeinek felismeréséhez, a jelen lappangó értékeinek kibontakoztatásához. Nyilvánvalóan ebből a meggondolásból kiindulva döntött úgy 1972-ben az ezeréves Esztergom jubileumi ünnepségeire készülő Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága, hogy „Esztergomi Tárlat” címmel kiállítás-sorozatot indít, mely kétévenként a mai Esztergom képzőművészeinek és iparművészeinek alkotásait fogja bemutatni, a jubileum évében pedig (1973-ban) díjakat alapított a tárlatokon résztvevő művészek számára. Az első Esztergomi Tárlatot a Városi Tanács dísztermében, az 1973-as jubileumi kiállítást a Zodiákus Klubban, a fiatal esztergomi művészek stúdiójában, a következőt 1975-ben a Ballassa Bálint Múzeumban, a város múzeumában rendezték, 1977-től az Esztergomi Tárlatok állandó színhelye az esztergomi vár rondellájában kialakított galéria, rendezője az Esztergomi Vármúzeum lett. A tárlatok felpozícionálták a város képzőművészeti életét.

Időközben a történelmi város egyházi tulajdonban lévő gyűjteményei, a Keresztény Múzeum, majd a Kincstár, felújított, korszerűbb formában nyitották meg kapuikat.

Ennek megfelelően elkészült a Várban – az őskortól a török korig terjedő gazdag anyagával – az ezeréves Esztergom állandó régészeti kiállítása is. A vár galériája adott helyet az Esztergomi Tárlatok mellett megnyíló új egyéni kiállításoknak, köztük külföldi

kortárművészek kiállításainak is. Az Esztergomi Tárlat vándorkiállítás formájában többször is sikerrel került bemutatásra, így Espoo-ban, Esztergom finn testvérvárosában és Helsinkiben, 1984-ben.

A kiállítási lehetőségek mellett az alkotó művészek munkájának könnyebbé tételét szolgálta a Képzőművészeti Alap által épített esztergomi festőműtermek átadása is.

Az élő művészet támogatását célozza az esztergomi Városi Tanács régi tervének felelevenítése, egy városi modern galéria létesítése, mely a kortárművészet bemutatását és propagálását tekintően fő feladatának. 1989-ben, immár a tizedik jubiláló Esztergomi Tárlat rendezése idején, ma is időszerű hitvallásként idézhetjük az ezeréves város jubileuma alkalmából, 1973-ban kiállító művészek, az Esztergomi Tárlat előszavaként írott őszinte mondatait:

„Mi – az ezeréves Esztergom mai művészei, bár nem mind itt születtünk – szülővárosunkként szeretjük ezt a várost és ragaszkodunk hozzá. Ideköt bennünket az érte érzett és vállalt felelősség, a tűzrel és vassal vívott évszázados küzdelmekben nemesedett hagyományok varázsa, a városban rejlő hihetetlenül sok lehetőség izgalma, a hétköznapiok kisvárost meghazudtoló, lükető mozgalmassága, idekötnek emlékeink, első sikereink, barátaink, a művészetet értő és szerető emberek, kik bizonyítják, hogy Esztergom nemcsak a történelmi múlt emlékeit őrzi igaz tisztelettel, hanem felismeri és támogatja a jelen valódi értékeit is.

Korban, lehetőségek dolgában és bizonyára képességek tekintetében sem vagyunk egyformák, de abban igen, hogy a város változó, gazdagodó élete formálja emberi karakterünket és művészi szemléletünket, hogy az itt megélt küzdelmes esztendő emlékei nyernék tárgyasulást munkáinkban, melyekkel most tisztelgünk az Esztergomra köszöntő új évezred előtt.”

(X. *Esztergomi Tárlat*. Esztergom, 1989. Esztergomi Vármúzeum. Katalógus.)